

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**IZVEŠTAJ REVIZIJE SKUPŠTINE REPUBLIKE KOSOVO
ZA FINANSIJSKU GODINU ZAVRŠNO SA 31 DECEMBROM 2018**

Priština, Juni 2019

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi zarad korišćenje nacionalnih resursa na jedan efektivan, efikasan i ekonomičan način.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenje javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije i najboljim evropskim praksama

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Skupštine Republike Kosovo, u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora Emine Fazliu, koja je nadgledala reviziju.

Izveštaj je rezultat revizije izvršene od strane Enver Ramadani (vođa tima) i Refiçe Morina (član tima), pod upravljanjem Rukovodioca Odeljenja Revizije Astrit Bllaca.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola	10
4 Dobro upravljanje	15
5 Napredak u sprovođenju preporuka	16
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	19
Dodatak II: Pismo potvrđivanja.....	22

Opšti sažetak

Nacrt - Izveštaja rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Godišnjih finansijskih izveštaja Skupštine Republike Kosovo za 2018 godinu, koja određuje Mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Pregled finansijskih izveštaja za 2018 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim standardima revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije, od datuma 30.10.2018.

Naša revizija je fokusirana na:

Nivo angažovanja za izvršenje revizije određen je u zavisnosti od kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta Skupštine Republike Kosovo.

Mišljenje Generalnog Revizora

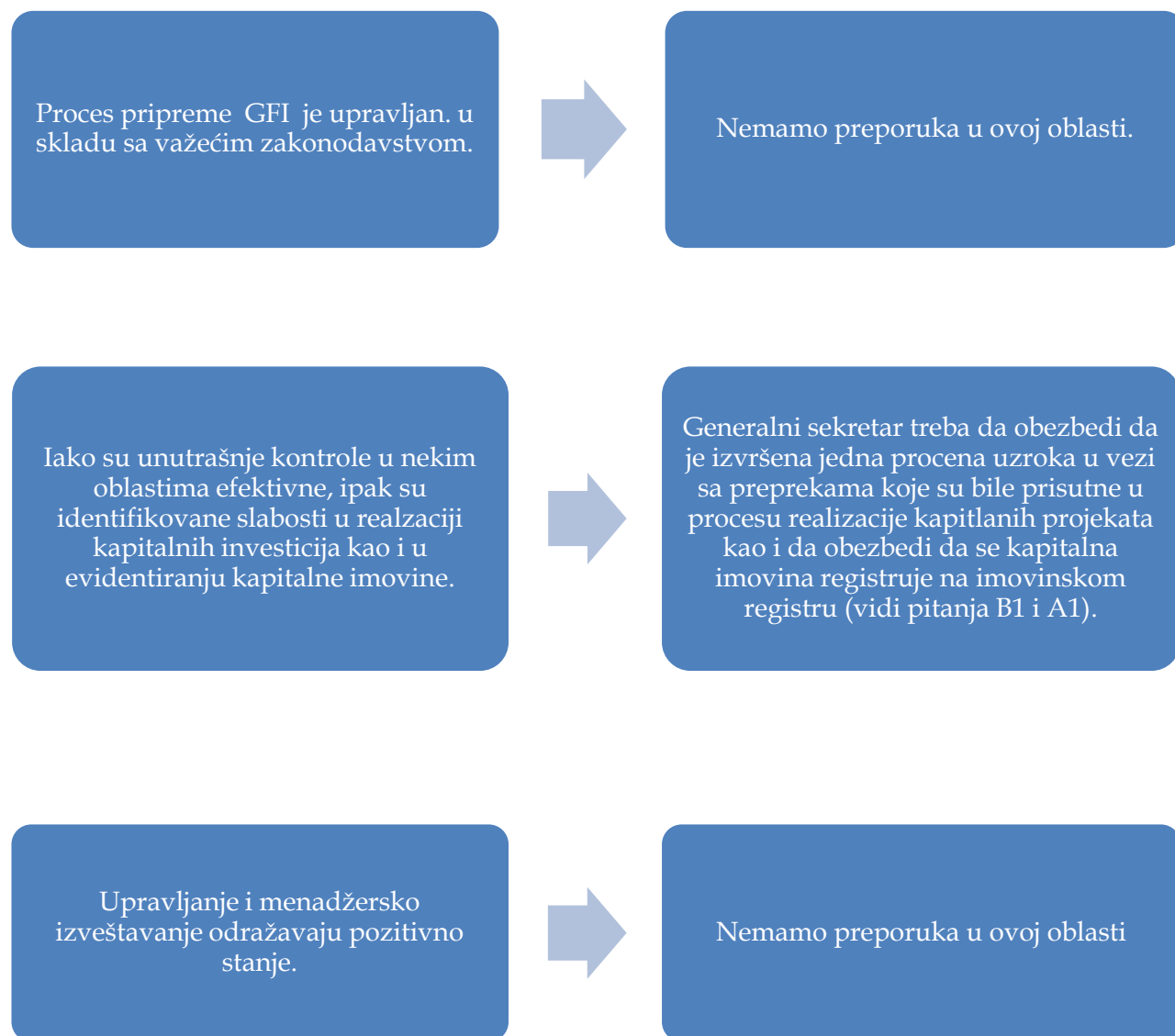
Ne modifikovano mišljenje

Godišnji Finansijski Izveštaji za 2018 godinu, *predstavljaju tačan i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima:

Za opširnije vidite Odeljak 2.1 ovog Nacrta- Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava vrste mišljenja prema MSVIR

Glavni zaključci i preporuke

Odgovor menadžmenta u reviziji 2018

Generalni Sekretar složio se sa nalazima i zaključcima revizije.

Nacionalna Kancelarija Revizije ocenjuje saradnju menadžmenta i osoblja Skupštini Kosova tokom procesa revizije.

1 Delokrug i metodologija revizije

Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima;
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne;
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti Skupštine Republike Kosovo, nivo oslanjanja na menadžerske kontrole kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji sažetak nalaza naše revizije i preporuke u svakoj oblasti pregleda.

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Revizija Godišnjih finansijskih izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a, uključujući izjavu datu od strane Glavnog administrativnog službenika i Glavnog finansijskog službenika.

Izjava o predstavljanju GFI-a uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

Mišljenje Revizije

Ne- modifikovano mišljenje

Revidirali smo GFI Skupštine Republike Kosovo za godinu završno sa 31 Decembrom 2018, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta, obelodanjivanja i ostale prateće izveštaje.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završno sa 31 decembrom 2018 predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br.03/L-048 Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Pravilnikom MF, Br. 01/2017 o Godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. Verujemo da su dokazi revizije koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za naše mišljenje.

Odgovornost Menadžmenta za GFI

Predsednik Odbora i Glavni Finansijski službenik su odgovorni za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru – modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca te je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment određuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koja su uzrokovana bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Generalni Sekretar Skupštine je odgovoran za obezbeđivanje praćenje postupka finansijskog izveštavanja Skupštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa ISSAI. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja.

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa ISSAI uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI-a. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI-a bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da Skupština Republike Kosovo izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem Izveštavanju od Budžetskih Organizacija;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 01/2013 o Potrošnji javnog novca i Pravilo br. 02/2013 o Upravljanju ne finansijskom imovinom;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka;
- Zahteve Postupaka za Finansijsko Upravljanje i Kontrolu (FUK).
- Završni plan nabavke;
- Izveštaje o ne izmirenim obavezama; i

Vezano za GFI i ostalim zahtevima za spoljno izveštavanje, nemamo neko pitanje za pokretanje.

Imajući u vid gore navedeno, Izjava od strane Glavnog administrativnog i finansijskog službenika, prilikom dostavljanja GFI-a Ministarstvu Finansija, može se smatrati tačnom.

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Nemamo preporuke u vezi sa GFI-a.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Naš rad u vezi sa Finansijskim Upravljanjem i Kontrolom (FUK), odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, nabavka, ljudski resursi, imovina kao i obaveze.

Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

U kontekstu finansijskih sistema, kontrole nad troškovima i prihodima su generalno dobre i primenjuju se na efektivan način. Međutim oblasti kod kojih su potrebna dalja poboljšanja su: planiranje i izvršenje budžeta za kapitalne investicije kao i registrovanje kapitalne imovine.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova, potrošnju fondova kao i prikupljene prihode prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto u tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje
Izvori Fondova:	11,440,534	9,572,364	8,851,013	7,452,614	8,517,980
Grant Vlade -Budžet	11,440,534	9,572,364	8,851,013	7,452,614	8,517,980

Završni budžet je u poređenju sa početnim budžetom manji za 1,868,170€. Ovo smanjenje je rezultat budžetskih ušteda preko odluke Vlade.

Skupština Kosova je tokom 2018-god, potrošila 92% završnog budžeta ili 8,851,013€, što pokazuje poboljšanje od 1% u poređenju sa 2017-god, a ujedno i predstavlja dobar budžetski učinak. U nastavku su data objašnjenja o aktuelnom stanju.

¹ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	11,440,534	9,572,364	8,851,013	7,452,614	8,517,980
Plate i Dnevnice	7,261,534	6,837,448	6,837,448	5,864,240	5,920,870
Roba i Usluge	2,312,000	2,212,892	1,551,316	1,251,018	1,612,982
Komunalije	241,000	197,911	179,444	197,632	176,436
Subvencije i Transferi	140,000	128,313	128,313	116,533	117,162
Kapitalne Investicije	1,486,000	195,800	154,492	23,191	690,530

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Završni budžet za plate i dnevnice je u poređenju sa početnim budžetom odlukom Vlade bio smanjen za 424,086€ kao rezultat odluka Vlade za uštedu budžeta. Ovo smanjenje je rezultat odbitaka sa plata poslanika za ne učešće na plenarnim sednicama, skupštinskim odborima kao i ne popunjavanja 34 pozicija koje su planirane budžetom (uglavnom osoblje skupštinske Administracije), Budžet za ovu kategoriju je potrošen 100%;
- Završni budžet za robe i usluge je u poređenju sa početnim budžetom smanjen za 99,108€ kao rezultat odluka Vlade za uštedu budžeta. Budžet za robu i usluge je potrošen 70%; i
- Završni budžet za komunalije je u poređenju sa početnim budžetom smanjen za 43,089€ kao rezultat odluka Vlade za uštedu budžeta. Budžet za komunalije je potrošen 91%;
- Završni budžet za subvencije i transfere je u poređenju sa početnim budžetom smanjen za 11,687€, kao rezultat odluka Vlade za uštedu budžeta. Budžet za subvencije i transfere je potrošen 100%; i
- Završni budžet za kapitalne investicije je u poređenju sa početnim budžetom smanjen za 1,290,200€, kao rezultat odluka Vlade za uštedu budžeta. Smanjenja budžeta su uglavnom bila kod projekta "Modernizacija i snabdevanje digitalnom tehnologijom za plenarnu salu i konferencijske sale" u iznosu do 500,000€ tako da je otkazan tender, projekat "Renoviranje zgrade", "Ažuriranje i nezavisnost sistema IT-e", "Digitalizacija Arhiva", itd. Projekat ja javne investicije uključuje neke projekte za koje su potpisani ugovori u poslednjim mesecima godine, a njihova realizacija se očekuje tokom naredne godine. Završni budžet za kapitalne investicije je potrošen 79%.

Pitanje B1² - Nisko izvršenje budžeta za kapitalne investicije

Nalaz	Realizacija kapitalnih projekata je i ove godine kao i prethodne bila veliki izazov za Skupštinu Kosova. Od devet budžetiranih projekata, kod sedam njih nije uopšte potrošen budžet, dok je u druga dva projekta postojalo slabo izvršenje, s obzirom da ni njihova sredstva nisu u potpunosti potrošena. Nizak nivo realizacije kapitalnih projekata ukazuje na to da je nedostajala jedna temeljita analiza u postupku planiranja kapitalnih projekata. Kapitalne investicije od početnog budžeta do završnog budžeta smanjena su za oko 87%. Smanjenja su se desila uglavnom kao posledica ne pokretanja projekata od strane zahtevni jedinica, otkazivanje tendera zbog žalbi ili zbog nedostatka odgovornih ponuda.
Rizik	Ne adekvatno planiranje projekata riskira postizanje određenih ciljeva, i utiče na to da se finansiranje ovih projekata otkaže ili da ostaje opterećenje za sledeće budžete
Preporuka B1	Generalni Sekretar treba da obezbedi da je urađena procena uzroka koja se odnose na prepreke u procesu realizacije kapitalnih projekata, kao i da izvuče lekciju da se takva praksa ne ponovi. Učinak kapitalnih projekata treba pratiti na mesečnoj osnovi i da se blagovremeno adresiraju identifikovane prepreke u realizaciji kapitalnih projekata.

3.1.1 Plate i dnevnice

Plate i dnevnice se isplaćuju putem centralizovanog sistema isplata kojim upravlja MJU i MF. Ključne kontrole koje potvrđuju tačnost i potpunost isplata su platni spiskovi koji su potpisani od strane rukovodioca organizacionih jedinica.

Troškovi za plate i dnevnice bili su 6,837,448€ ili 100% završnog budžeta. Oni se odnose na plate poslanika Skupštine i na prelazne plate za 38 bivših poslanika, uključujući i plaćanja za odbore, redovne plate administrativnog osoblja kao isplate za dodatno političko osoblje. Broj zaposlenih koji je budžetom odobren za SK, bio je 394, a trenutni broj zaposlenih je 361.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti

² Pitanje A i Preporuka A – podrazumeva nova pitanja i preporuke.

Pitanje B i Preporuka B – podrazumeva ponovljena pitanja i preporuke.

Pitanje C i Preporuka C – podrazumeva delimično ponovljena pitanja i preporuke

3.1.2 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robe i usluge uključujući i komunalije bio 2,410,803€. Sa tog iznosa je potrošeno 1,730,760€. Ovi troškovi se uglavnom tiču troškova za službena putovanja, troškova za mobilnu telefoniju, službene ručkove, održavanje zgrade, centralno grejanje, struju, kancelarijskog materijala itd.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.1.3 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere je bio 128,312€, i potrošen je 100%. Subvencije se dodeljuju preko odluka od strane Predsedništva Skupštine a potrošene su zdravstvena pitanja, školovanje u inostranstvu, za NVO i za druge aktivnosti.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.1.4 Kapitalne investicije

Završni budžet za Kapitalne Investicije bio je 195,800€, sa tog iznosa je potrošeno 154,492€. Ovi troškovi se odnose na troškove za projektovanje sistema za upravljanje zgradom kao i na renoviranje zgrade Skupštine Kosova.

Preporuka

Nemamo preporuka u ovoj oblasti.

3.2 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Prema računovodstvenom registru (ISFUK) neto vrednost kapitalne imovine bila je 5,806,709€, dok je vrednost ne-kapitalne imovine bila 223,465€ a zalihe 14,999€. Razmotrili smo da li je proces registracije i način vođenja evidencije u skladu sa zahtevima Pravilnika MF br. 02/2013 o Upravljanju ne finansijskom imovinom budžetskih organizacija, procesom inventarizacije, obezvređivanjem i fizičkom postojanju imovine.

Tokom revizije smo identifikovali sledeći nedostatak:

Pitanje A1 – Ne registrovanje osnovne zgrade Skupštine Kosova

Nalaz	Prema pravilu 02/2013 o Upravljanju ne finansijskom imovinom, član 6, stav 3 zahteva se da se kapitalna imovina registruje u ISUFK. Mi smo identifikovali da na Registru imovine nije registrovan osnovna zgrada Skupštine Kosova. Na registru imovine prikazane su samo investicije i renoviranja koja su izvršena na objektu. Po završetku faze među revizije skupštinska administracija je preduzela mere za registraciju zgrade. U novembru 2018. godine pokrenute su procedure nabavke za procenu zgrade, ali još nije bilo moguće potpisati ugovor nakon što je odlukom TRN-a vraćen na ponovnu procenu.
Rizik	Ne registrovanje skupštinske zgrade na imovinskim registrima ne finansijske imovine utiče na potcenjivanje kapitalne imovine.
Preporuka A1	Generalni sekretar treba da obezbedi da se zgrada Skupštine Kosova koja je nasleđena kao kapitalna imovina, registruje na imovinskom registru.

3.3 Ne izmirene i kontigentne obaveze

Izveštaj neizmerenih obaveza prema dobavljačima na kraju 2018 godine je bio u iznosu od 79,940€, što u poređenju sa prethodnom godinom pokazuje povećanje za 28,822€. Ove obaveze su uglavnom za robe, usluge kao i komunalije koje su prenete za plaćanje u 2019 godini.

A kontigentne obaveze tokom 2018 godine bile su 788,200€, za koje Državna Advokatura vodi postupke u kojima je Skupština Kosova u sudskim procesima.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

4 Dobro upravljanje

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR-a sa unutrašnjom revizijom i dobro upravljanje javnom imovinom.

Ključni pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preduzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK-a od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja upitnika samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih BO-a, a na kraju godine koje se podnose Ministarstvu Finansija.

Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su i proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizicima, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja.

Opšti zaključak o upravljanju

Skupština u generalnom ima dobre kontrole u odnosu na svoje zakonske obaveze. Upravljanje u oblasti menadžerskog izveštavanja i odgovornosti odražava pozitivnu situaciju. Unutrašnja revizija je pružila jasnu sliku o nivou sigurnosti unutrašnjih kontrola i dala preporuke za njihovo poboljšanje

Upravljanja u oblasti menadžerskog izveštavanja i polaganja odgovornosti, kao i upravljanja rizikom odražava pozitivno stanje. Skupština Kosova je sprovela većinu preporuka i pripremila je registar rizika sa svim merama, identifikujući tako sve značajne rizike koji mogu uticati na organizaciju vezano za ostvarivanje njihovih ciljeva.

4.1 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) deluje sa jednim unutrašnjem revizorom. JUR je u skladu sa strateškim planom izradila i godišnji plan za 2018 godinu, gde je planirala i izvršila pet redovnih revizija kao i jednu reviziju vezanu za praćenje sprovođenje preporuka iz prethodne godine. Menadžmentu su preko izveštaja revizije pružene informacije u vezi sa funkcionisanjem finansijskog sistema kao i ocene u vezi sa funkcionisanjem i efikasnošću unutrašnjih kontrola.

Odbor za Reviziju je takođe bio efektivan i održavao je redovne sastanke tokom 2018 godine. Na tim sastancima su ocenjena i obrađena pitanja koja su se pojavila na izveštaju revizije Nacionalne kancelarije revizije za 2017 godinu kao i pitanja koja su pokrenuta od strane unutrašnje revizije.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

4.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Da bi imali dobru planiranje, da bi nadgledali aktivnosti na redovnoj osnovi, i za omogućavanje efektivnog odlučivanja, menadžment treba da ima redovne izveštaje. Polaganje odgovornosti kao postupak je prihvatanja odgovornosti, održavanje osoba odgovornim za njihova dela i transparentno obelodanjivanje rezultata. A, upravljanje rizikom je proces koji se tiče identifikovanja, analize, procene i radnji/mera menadžmenta da kontroliše i da reaguje prema rizicima koji dovode u opasnost organizaciju.

Proces unutrašnjeg izveštavanja u Skupštini funkcioniše prema lancu odgovornosti i prema zakonu i organizacionoj strukturi. S tim u vezi, menadžment održava redovne neformalne sastanke sa svim šefovima departmana, razmatra izveštaje i druga pitanja vezana za sve svoje aktivnosti. Takođe, postoje i tromesečni finansijski izveštaji kao i izveštavanje u skladu sa zakonskim zahtevima. Strateški plan Skupštine Kosova 2016-2018 sadrži jasnu viziju, misiju i načela ako i niz strateških ciljeva koje Skupština cilja da ostvari. Prema pravilima FUK, Skupština je stvorila formalne i dokumentovane procedure za procenu i upravljanje rizikom.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

5 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš izveštaj revizije o GFI-a Skupštine Kosova za 2017 godinu, rezultirao je sa tri preporuke. Skupština je pripremila Akcioni plan na kojem se predstavlja način kako će se sprovesti date preporuke. Od tri date preporuke, dve su sprovedene a jedna nije još adresirana.

Za detaljniji opis preporuka i na koji način su se one tretirale pogledajte Tabelu 4.

Tabela 4 Sažetak preporuka iz prethodne i 2018 godine

Br	Oblast revizije	Preporuke iz 2017 godine	Preduzete akcije	Status
1	Planiranje i izvršenje budžeta	Generalni Sekretar treba da obezbedi da je urađena procena uzroka koja se odnose na prepreke u procesu realizacije kapitalnih projekata, kao i da izvuče lekciju da se takva praksa ne ponovi. Performans kapitalnih projekata treba pratiti na mesečnoj osnovi i da se blagovremeno adresiraju identifikovane prepreke u realizaciji kapitalnih projekata.	Ova preporuka još nije sprovedena, i ove godine smo primetili nizak procenat u realizaciji kapitalnih projekata. Kao posledica toga bilo je i smanjenja budžeta.	Ne sprovedena
2	Subvencije i transferi	Generalni Sekretar treba da obezbedi da dodeljivanje subvencija bude podržan efektivnim nadzorom tokom faze sprovođenja kroz blagovremeni povratni izveštaj kako bi se obezbedili da se sredstva troše prema predstavljenome zahtevu u predlogu projekta.	Tokom testiranja izabranih uzoraka za plaćanje subvencija, nismo primetili da su nedostajali povratni izveštaji.	Sprovedena

3	Kapitalne investicije	Generalni sekretar treba da obezbedi da pre objavljivanja tendera budu tačno definisani zahtevi i kriterijumi projekta od strane zahtevne jedinice, a potom da menadžer nabavke da analizira koja od procedura nabavke je najprikladnija za njegovu realizaciju. Isto tako, komisije za procene trebaju vršiti objektivne procene i da podjednako tretirati dokaze koji su predviđeni za iste kriterijume.	Sa testiranja tenderskih procedura, na tenderskim dosijeima nije bilo slučajeva nepoštovanja utvrđenih kriterijuma.	Sprovedena
Br	Oblast revizije	Preporuke iz 2018 godine		
1	Planiranje i izvršenje budžeta	Generalni Sekretar treba da obezbedi da je urađena procena uzroka koja se odnose na prepreke u procesu realizacije kapitalnih projekata, kao i da izvuče lekciju da se takva praksa ne ponovi. Učinak kapitalnih projekata treba pratiti na mesečnoj osnovi i da se blagovremeno adresiraju identifikovane prepreke u realizaciji kapitalnih projekata		
2	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Generalni sekretar treba da obezbedi da se zgrada Skupštine Kosova koja je nasleđena kao kapitalna imovina, registruje na imovinskom registru.		

**Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.*

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** **ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Pismo potvrdjivanja

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

KUVENDI I KOSOVËS SEKRETARIA	SKUPŠTINA KOSOVA SEKRETARIAT	ASSEMBLY OF KOSOVO SECRETARIAT
Nr. <u>I 238 / 1925</u>		
Dt. <u>05. 06. 2019</u>		
Prishtinë - Pristina		

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2018 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Kuvendit të Republikës së Kosovës për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

Ismet Krasniqi

Sekretar i Përgjithshëm – Kuvendi i Republikës së Kosovës

Data: 05. Qershor. 2019, Prishtinë,